

at de hvile stærkt paa de fattigere Classer navnlig i Kjøbstæderne. Det følger imidlertid af disse Afgifters Natur og de indirecte Afgifters Beskaffenhed, at det er praktisk og hensigtsmæssigt at lade Forbrugsfatterne hvile paa den fattigere Deel af Befolkningen; men paa den anden Side maa man da ogsaa ved Betragtningen af andre Skatter søge at udjævne dette og lette disse Classer. Det er efter min Overbeviisning kun tilbeels rigtigt, at sammenligne Bygningsafgiften i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne med Hartkornskatten. Det gjælder nemlig kun om en Deel af denne Bygningsafgift, nemlig om den Deel deraf, som hviler paa Eierne. Det første Spørgsmaal, der frembyder sig ved Spørgsmaalet om denne Skats Hensigtsmæssighed, er jo, paa hvem hviler den, hvem er det egentlig, der udreder Bygningsafgiften, og det er da for en Deel vistnok Eierne. Overalt hvor Grundene have en fortrinlig Værdi paa Grund af Beliggenheden, er det sandsynligt, at Eierne allerede forud udrede, hvad de ere villige til at udrede, og at de, hvis Eierne vilde sætte Leien op, maaskee vilde foretrække at flytte udenfor Byen eller at indrette sig anderledes, saa at de kunde slippe for denne Afgift. Dette kan gjælde om saadanne Grunde, af hvilke der iforveien udredes Alt, hvad Eierne ere villige til at udrede, hvor der er Mere eller Mindre af en Monopolværdi tilføede. Men med en meget stor, og jeg er tilbøielig til at troe den største Deel af Bygningsafgiften forholder det sig paa anden Maade. Den er efter min Anskuelse en Forbrugsafgift, Noget, der hviler paa Leierne, paa dem, der bruge Bygningerne. See vi f. Ex. hen til Oberkanterne af Kjøbenhavn, hvor der, for at tilfredsstille det voxende Forbrug, uafslædig opføres nye Bygninger, saa er det dog aldeles uimodsigeligt, at i det Dieblik Eierne ikke der vælte Skatten over paa Leierne, i det Dieblik Leierne vilde vægre sig ved at betale Skatten, vilde Følgen kun være den, at der ikke vilde blive opført som nu Bygning paa Bygning, at det ikke mere blev en saa profitabel Forretning som tidligere at opføre saadanne Bygninger, saaledes at Tilbudet blev indskrænket, det vil sige, at Leierne, naar det kom til Stykket, bleve

nødte til at betale Skatten. Dette træder aldeles klart frem, naar vi tage et Exempel som Udkaanten af Kjøbenhavn. Det Samme er jeg tilbøielig til at troe gjælder maaskee i de fleste Tilfælde med Hensyn til Bygningsafgiften; det kan gjælde overalt hvor Concurrencen ubetinget kan gjøre sig gjældende, og det gjælder mere eller mindre i flere Tilfælde. Denne Afgift bliver saaledes i alt Fald for en betydelig Deel en Ydelse paa Forbruget, en Forbrugsafgift, og forsaavidt det saaledes er en Forbrugsafgift, da troer jeg, det er klart, at den ikke kan stilles sammen med Hartkornskatten; forsaavidt er det en særegen Byrde, der hviler paa Kjøbstæderne og Kjøbenhavn og som ganske vist, eftersom Forholdene nu stille sig, vistnok falder temmelig trykkende, navnlig maaskee paa den lavere Middelfstand i Kjøbstæderne. Det har en Smule Interesse skarpt at fastholde, hvem der bærer denne Skat, jeg skal derfor endnu et Dieblik dvæle derved. Under Finantslovens 1ste Behandling kom et æret Medlem fra Ringkjøbing (Madsen), da Discussionen om Bygningsafgiften var reist af et andet æret Medlem fra Veile (Berg), til at berøre de samme Forhold; han nægtede det; da jeg minde ham om, at der var nogen Forskjel mellem Forber og Bygninger, at der var den Forskjel, at man kunde bygge nye Bygninger ved Siden af de gamle, at Concurrencen gjorde sig gjældende, og at Afgiften kastedes over paa Leierne, saa indvendte han derimod, at man ogsaa under visse Tilfælde kunde lave nye Forber ved Siden af de gamle, at man kunde forbedre Forber; men netop dette enkelte Tilfælde, som han her nævnte, visse Forhold, som tilbeels finde Sted, vise ved en nærmere Betragtning klart, hvor substændig ubegrundet hans Mening er, hvor uomtvisteligt det er, haad der ogsaa fremgaaer af den simpleste Betragtning, at hvor den frie Concurrence gjør sig gjældende, væltes Afgiften over paa den Maade. Jeg siger, at en nærmere Betragtning af dette Forhold maa vise det Samme. Tænke vi os de enkelte Exempler, hvor der finder Forber ved Siden af de gamle, saa vil enhver indrømme, at Forholdet her vil være heelt forskjelligt.